

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Организация и управление“

Автор на дисертационния труд: Деан Насков Курдов
редовен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет – Пловдив

Тема на дисертационния труд:
„Маркетингова стратегия за управление на производството и реализацията на мед“

Рецензент: проф. д-р Валентина Любенова Николова-Алексиева – Университет по хранителни технологии – Пловдив, член на научното жури, определено със заповед на Ректора на АУ – Пловдив: РД-16-479/02.04.2026

1. Обща характеристика на дисертационния труд и кандидата

Представеният дисертационен труд на Деан Насков Курдов е посветен на значим и комплексен проблем в съвременното развитие на аграрния сектор – стратегическото управление на производството и реализацията на мед чрез инструментите на маркетинга. Темата е избрана целенасочено и отразява както научните търсения в областта на аграрния маркетинг, така и реалните потребности на пчеларския сектор в България.

Докторантът притежава добра академична подготовка в областта на аграрната икономика и маркетинга, съчетана с практически опит както в селскостопанската дейност, така и в технологичния сектор. Тази комбинация от знания и умения намира отражение в начина, по който е структуриран и аргументиран дисертационният труд.

2. Актуалност и значимост на изследвания проблем

Актуалността на разработката е безспорна. В условията на засилена конкуренция на аграрните пазари и нарастващи изисквания към качеството и проследимостта на хранителните продукти, производството и реализацията на мед изискват нови управленски подходи. България разполага със значителен потенциал в производството на мед, неговото пълно реализиране е възпрепятствано от редица структурни и пазарни проблеми, свързани с фрагментираност на производството, ограничен достъп до пазари и недостатъчно развитие на маркетинговите стратегии.

Дисертационният труд адресира именно този проблем, като поставя стратегическия маркетинг в центъра на управлението на пчеларските стопанства. По този начин изследването има не само научна, но и ясно изразена практическа значимост.

3. Цел, предмет, обект и методология на изследването

Целта на дисертационния труд е формулирана ясно и логично – да се установи влиянието на стратегическия маркетинг върху управлението на производството и реализацията на мед.

Обект на изследването са земеделски стопанства, произвеждащи мед в Южна България, а предмет – управленските дейности, свързани с планиране, организация и контрол на тяхната дейност.

Поставените изследователски задачи са добре структурирани и логически последователни. Те обхващат както теоретичното изясняване на стратегическия маркетинг, така и разработването на методика, емпиричен анализ и създаване на стратегически модел. Методологичният апарат е адекватен и включва системен подход, ситуационен и сравнителен анализ, статистически методи, диагностичен и прогностичен анализ. Комбинирането на различни методи позволява постигане на надеждни и обосновани резултати.

4. Структура и съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд е изграден в логически последователна и добре балансирана структура, която напълно съответства на изискванията за научно изследване на докторско ниво. Той включва увод, три основни глави, заключение, списък на използваната литература и приложения, като общият обем е 124 страници, от които 120 страници основен текст. Използвани са 80 литературни източника, което показва сериозна теоретична осигуреност на изследването.

Още в увода авторът аргументира избора на темата, очертава актуалността на проблема и ясно формулира целта, задачите, обекта и предмета на изследването. Въведението изпълнява своята функция да ориентира читателя и да постави ясна научна рамка на изследването.

Първата глава е посветена на теоретичните основи на маркетинговите стратегии в агробизнеса. В нея докторантът демонстрира задълбочено познаване на съвременните

концепции за стратегически маркетинг, като разглежда неговата същност, функции и значение за управлението на стопанските организации. Особено внимание е отделено на специфичните особености на аграрния маркетинг, които произтичат от биологичния характер на производството, сезонността, зависимостта от природни фактори и регулаторната среда. Анализът на пазара на мед и пчелни продукти е детайлен и показва добро разбиране на секторните особености. В тази глава авторът успешно интегрира класически и съвременни теоретични подходи, като същевременно прави опит за тяхното адаптиране към условията на българското пчеларство.

Втората глава има изразен аналитичен и емпиричен характер и представлява ключов елемент от дисертационното изследване. В нея се извършва комплексен анализ на състоянието на производството и реализацията на мед. Разгледани са основните тенденции в пазарната среда, идентифицирани са ключовите предизвикателства и възможности пред сектора, както и факторите, влияещи върху производствената дейност. Особено ценен е анализът на каналите за реализация, който разкрива структурни проблеми, свързани с зависимостта от посредници и ограниченото развитие на директните продажби. Извършеният SWOT анализ допълва цялостната картина, като систематизира силните и слабите страни, както и външните възможности и заплахи пред пчеларските стопанства. Тази глава показва уменията на автора да работи с емпирична информация и да извежда логически обосновани изводи.

Третата глава представлява най-съществените приноси на дисертационния труд. В нея е разработена авторска маркетингова стратегия за управление на производството и реализацията на мед. Предложеният модел е логически изведен от теоретичния анализ и емпиричните резултати. Авторът разработва детайлен маркетинг-микс, включващ продуктова, ценова, дистрибуционна и комуникационна политика, като същевременно отчита специфичните особености на пчеларството. Особено важно е, че са формулирани приоритетни стратегически направления, които могат да бъдат приложени в реални условия. Включването на оценка на риска и устойчивостта на стратегията допълнително повишава практическата стойност на разработката.

Структурата на дисертацията е ясно изградена, логически последователна и добре балансирана, като всяка глава изпълнява конкретна функция в развитието на изследването – от теоретичното обосноваване, през анализа, до разработването на практически приложим модел

5. Научни и научно-приложни приноси

Дисертационният труд на Деан Насков Курдов съдържа съществени научни и научно-приложни приноси, които могат да бъдат оценени както в теоретичен, така и в практически аспект.

Научната стойност на изследването се изразява преди всичко в систематизирането и развитието на теоретичните постановки, свързани със стратегическия маркетинг в аграрния сектор, и по-специално в пчеларството. Авторът не се ограничава само до представяне на съществуващи концепции, а прави опит за тяхното адаптиране към специфичните условия на производството на мед. В този смисъл дисертацията допринася за разширяване на научното познание относно ролята на маркетинга като интегрирана управленска функция в аграрните стопанства.

Съществен принос представлява и разработената методика за изследване на влиянието на стратегическия маркетинг върху производството и реализацията на мед. Тази методика има потенциал да бъде използвана и в други изследвания, свързани с аграрния сектор, което увеличава нейната научна стойност.

Особено значим е приносът, свързан с изграждането на авторски модел на маркетингова стратегия. Този модел представлява цялостна концептуална рамка, която интегрира различни елементи на стратегическия маркетинг – анализ на средата, сегментация, позициониране и маркетинг-микс. Той е разработен с оглед на реалните условия в пчеларството и отразява както производствените, така и пазарните особености на сектора.

От научно-приложна гледна точка дисертационният труд има ясно изразена практическа насоченост. В него са идентифицирани конкретни проблеми в управлението на производството и реализацията на мед, като липса на стратегическо планиране, недостатъчно развитие на маркетинговите дейности и ограничена диверсификация на каналите за реализация. Въз основа на този анализ авторът формулира конкретни препоръки, насочени към подобряване на управленските практики в пчеларските стопанства.

Разработената маркетингова стратегия може да бъде използвана като практичен инструмент от земеделските производители, като подпомага процесите на вземане на решения, оптимизиране на ресурсите и повишаване на конкурентоспособността. Особено важно е, че стратегията отчита рисковете, характерни за аграрното производство, и предлага механизми за тяхното управление.

В обобщение, приносите на дисертационния труд са ясно идентифицирани, добре аргументирани и имат както научна новост, така и значителна практическа приложимост, което определя високата му стойност като научно изследване.

6. Критични бележки и препоръки

Въпреки високото качество на дисертационния труд, могат да бъдат направени някои препоръки. Би било полезно да се разшири анализът чрез включване на международни сравнения, които да дадат по-широка перспектива върху развитието на сектора. Освен това, в бъдещи изследвания може да се постави по-силен акцент върху дигиталния маркетинг и ролята на електронната търговия в реализацията на мед. На отделни места в изложението се наблюдават стилови повторения, които биха могли да бъдат редакционно прецизирани.

7. Публикации и автореферат

Докторантът е представил необходимите научни публикации, които отразяват основните резултати от изследването. Представеният автореферат коректно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд.

8. Заключение

В заключение считам, че дисертационният труд на Деан Насков Курдов представлява завършено, самостоятелно и научно обосновано изследване. Той съдържа значими научни и приложни резултати и отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

На основание изложеното давам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА оценка** и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Деан Насков Курдов образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „**Организация и управление**“.

Подписите в този документ са заличени

Дата: 22.04.2026 г
гр. Пловдив

ИЗГ във връзка с чл.4, т.1 от Регламент (ЕС) 2016/679

(Общ Регламент относно защитата на данни). ексиева)